

“Het is gebeurd, dus het kan weer gebeuren.”

Katholieke steun (gevraagd) voor het *Nationaal Holocaust Museum*

Aan alle priesters, diakens, religieuzen, pastoraal werkers, parochiebesturen en parochianen
in de bisdommen van de Nederlandse Kerkprovincie

Utrecht, 10 april 2018

Broeders en zusters,

“Het is gebeurd, dus het kan weer gebeuren.” Met deze woorden van de Joodse schrijver Primo Levi, overlevende van het concentratiekamp Auschwitz, begint een brochure van het *Nationaal Holocaust Museum* in oprichting. Levi bedoelt de moord op zes miljoen Europese Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog, waaronder 104.000 uit Nederland.

Steeds minder mensen hebben nog persoonlijke herinneringen aan de tragedie die zich tussen 1940-1945 in ons land en daarbuiten heeft voorgedaan. Des te belangrijker zijn daarom plaatsen van herinnering waar in woord en beeld de verhalen verteld blijven worden aan de komende generaties.

Dat merkten we tijdens de reis van de Nederlandse jongeren naar de Wereldjongerendagen in Krakau (2016), waarbij ook een bezoek aan Auschwitz of Dachau op het programma stond. Maar ook als we vanuit het bisdom of een parochie een bedevaart naar Polen maken en dan Auschwitz bezoeken, zijn de pelgrims altijd zeer geraakt door wat ze daar zien en horen.

Om de vervolging en transportatie van en de moord op onze Joodse landgenoten te blijven gedenken, is er in Amsterdam een *Nationaal Holocaust Museum* in oprichting, met de bedoeling dat er vanaf 2019 daadwerkelijk met de verbouwing tot een permanent *Nationaal Holocaust Museum* begonnen kan worden.

Om in onze Nederlandse samenleving daarvoor een steeds groter draagvlak te creëren en de benodigde financiën bijeen te krijgen, is er een *Raad van Ambassadeurs* gevormd. De R.-K. Bisschoppenconferentie van Nederland steunt de realisatie van dit museum. Daarom heeft ondergetekende zitting genomen in genoemde Raad. Op deze manier willen wij er als R.-K. Kerk in Nederland aan bijdragen dat de herinnering aan de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog, in het bijzonder de Joodse, levend blijft. Omwille van hen en om te helpen voorkomen dat een misdaad als de Holocaust (Hebreeuws: sjoa) opnieuw gebeurt.

Wij zijn het als Kerk de Joodse gemeenschap echter ook verschuldigd. Eeuwenlang immers hebben christenen zich schuldig gemaakt aan Jodenhaat en daarmee bijgedragen aan het klimaat waarin de Holocaust mogelijk werd. Tijdens het 'Mea Culpa' dat de H. Paus Johannes Paulus II in het Heilig Jaar 2000 uitsprak, bad hij: *"God, onze Vader, U heeft Abraham en zijn nakomelingen uitgekozen om Uw Naam onder de mensen te brengen. Wij hebben diep verdriet over de houding van diegenen die Uw zonen en dochters in de loop van de geschiedenis hebben laten lijden. Wij vragen U om vergiffenis en willen ons ervoor inzetten dat er waarachtige broederlijkheid heerst met het Volk van het Verbond."*

We zijn het echter ook verschuldigd aan die katholieken - parochianen, priesters en religieuzen - die tijdens de Tweede Wereldoorlog - met gevaar voor eigen leven - Joden bij zich thuis hebben laten onderduiken of die hen hebben helpen onderduiken en die zich hebben ingezet voor het verzet.

Ook willen wij de Nederlandse bisschoppen noemen, die zich - onder leiding van de aartsbisschop van Utrecht, mgr. dr. Jan de Jong - tijdens de bezetting meermalen publiekelijk hebben uitgesproken. Zij lieten hun protest voorlezen vanaf de preekstoelen in alle katholieke kerken en kapellen van ons land. Daarmee keerden zij zich tegen de ideologie van en de bezetting en maatregelen door de nazi's, waaronder de uitsluiting en deportaties van onze Joodse medeburgers. Daarnaast hebben de bisschoppen daadwerkelijk geholpen door in het geheim gelden in te zamelen om Joodse kinderen te kunnen laten onderduiken.

Met het oog op deze geschiedenis wil de Nederlandse Bisschoppenconferentie de katholieke steun voor het *Nationaal Holocaust Museum* in oprichting graag bevorderen. Daarom wil ik als bisschop-referent voor Kerk en Jodendom bij gelegenheid van Dodenherdenking en Bevrijdingsdag dit initiatief middels deze brief onder uw aandacht brengen.

Meer informatie over de doelstellingen en de realisatie van het *Nationaal Holocaust Museum* alsook het rekeningnummer waarnaar een financiële bijdrage kan worden overgemaakt, kunt u vinden op de website van het museum:

<https://jck.nl/nl/longread/bouwen-aan-het-nationaal-holocaust-museum>

Hartelijk dank voor uw aandacht en met vriendelijke groet,

+ Herman W. Woorts,

Bisschop-referent voor Kerk en Jodendom

Hulpbisschop van Utrecht